

คุณภาพชีวิตบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
QUALITY OF LIFE OF PERSONEL IN RACHINEEBURANA SCHOOL
UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 9

เขมินท์ อุ่นศิริ¹
KHEMIN OUNSIRI
วรกาญจน์ สุขสดเขียว²
VORARKARN SUKSODKIEW

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 161 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และครูจำนวน 156 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionaire) เพื่อการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural interview) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะสังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency: f) ค่าร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard divisions: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านสภาพทั่วไป
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้ การแก้ปัญหาสภาพอากาศภายในโรงเรียน การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ค่าตอบแทนพิเศษ การพัฒนาวิชาชีพครู การพิจารณาการรับย้าย หรือการบรรจุแต่งตั้ง ประวัติการทำงาน ความตั้งใจในการทำงาน การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตบุคลากร

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to find 1) Quality of life of personnel in Rachineeburana School under the secondary education service area office 9. 2) Guidelines for Quality of life of personnel in Rachineeburana School under the secondary education service area office 9. The populations consisted of 161 people who were administrators and teachers The research instruments were opinionnaire about Quality of life of personnel in Rachineeburana School under the secondary education service area office 9, and the structural interview. The statistics used were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis.

The finding revealed that:

1. Quality of life of personnel in Rachineeburana School under the secondary education service area office 9 in overall sorted by descending order: humanistic, economic, environment, social, and biological.

2. Guidelines for improving the Quality of life of personnel in Rachineeburana School under the secondary education service area office 9 were suggested; the weather problem solving, making decisions within the school, listening the personnel opinions, extra income, professional development, moving consideration, authorizing position, work intention, and the adaptation to colleagues respectively.

Keyword: QUALITY OF LIFE OF PESSIONNEL

บทนำ

สังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) การพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยี การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนของประชากร ส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี จากสภาพปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ความล่าช้าในการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยี เป็นข้อจำกัดในการเพิ่มประสิทธิภาพ เศรษฐกิจภายในประเทศ รวมทั้งส่งผลต่อการสร้างรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของ

ประชาชน ดังนั้นการพัฒนาประเทศในปี พ.ศ. 2560 - 2564 จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความรู้ ทักษะ ค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีจิตสาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม พัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ส่งเสริมให้มีการกระจายการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการด้านการศึกษา โดยมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรครู โดยการเพิ่มผลตอบแทนและดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หากครูและบุคลากรทางการศึกษามีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี กระบวนการจัดการเรียนการสอนก็จะ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ความรู้

ความสามารถในพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าสืบต่อไป

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้ที่เพียงพอ มีสุขภาพอนามัยที่ดี และสิ่งแวดล้อมที่ดี โรงเรียนราชินีบูรณะตั้งอยู่กลางอำเภอเมืองนครปฐม ชุมชนให้การยอมรับในศักยภาพทางวิชาการ มีผู้เรียนเดินทางมาศึกษาที่สถานศึกษาจากจังหวัดใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก ทำให้การจราจรติดขัด เป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญในการเดินทาง จากสาเหตุในข้างต้นทำให้เกิดปัญหามลภาวะทางอากาศบริเวณรอบโรงเรียน ซึ่งจากรายงานพบว่ามีความทวี ความรุนแรงและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งชุมชน มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพในระยะยาว ในแง่ที่พักอาศัยจากเอกสารข้อมูลด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนราชินีบูรณะจะพบว่าโรงเรียนราชินีบูรณะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แต่มีพื้นที่เพียง 11 ไร่ 1 งาน 27 ตารางวา พื้นที่คับแคบไม่เพียงพอในแง่ของประชากรและสัดส่วนของพื้นที่ ไม่มีบ้านพักครูสำหรับให้ครูอยู่อาศัย ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้ครูมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นค่าเครื่องอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทำให้ครูมีปัญหาทางการเงินและเกิดปัญหาต้องหยิบยืมหรือ กู้เงินจากสหกรณ์ครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์บุคลากรใน

โรงเรียนราชินีบูรณะ ทำให้สามารถสรุปปัญหาแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ปัญหาที่พักอาศัย จากการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนมีพื้นที่ไม่เพียงพอ ไม่มีบ้านพักครูให้กับครูที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด หรืออยู่ไกลจากโรงเรียน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในเช่าที่พักอาศัย ประกอบกับที่พักอาศัยที่เช่าอยู่ไม่ได้อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาโรงเรียนอีกต่อหนึ่ง 2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ จากการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียนพบว่าบุคลากรในส่วนนี้บางส่วนได้รับเงินเดือนค่าตอบแทนน้อย เพราะเป็นข้าราชการบรรจุใหม่ มีภาระค่าใช้จ่ายหลายด้าน ทำให้เงินเดือนที่ได้รับไม่เพียงพอเหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน 3) ปัญหาด้านสุขภาพ จากการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน ประกอบกับภาระงานและหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนไม่ได้มีแค่หน้าที่สอนหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำงานในด้านอื่น ๆ อีก ทำให้บุคลากรเกิดปัญหาสุขภาพทางกายและสุขภาพจิต

จากสภาพปัญหาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะมีปัญหาคุณภาพชีวิตในหลายด้านที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และบริบทของสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อทราบคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

วิธีการวิจัย (Method)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดขององค์การยูเนสโก (UNESCO) เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตประกอบไปด้วย 1) สภาพทั่วไปของชีวิต (Biological) 2) สังคม (Social) 3) เศรษฐกิจ (Economic) 4) ความเป็นมนุษย์ (Humanistic) และ 5) สิ่งแวดล้อม (Environmental)

ขอบเขตการวิจัย

คุณภาพชีวิตของบุคลากร
1.สภาพทั่วไปของชีวิต
2.สังคม
3.เศรษฐกิจ
4.ความเป็นมนุษย์
5.สิ่งแวดล้อม

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะจำนวน 161 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 5 คน (ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน) และครูจำนวน 156 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตตามแนวคิดองค์การยูเนสโก (UNESCO) คุณภาพชีวิตของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านสภาพทั่วไปของชีวิต (Biological)

หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้อยู่รอด และมีคุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย การมีอาหารที่มีประโยชน์และมีคุณค่าทางโภชนาการ และมีอากาศที่สะอาดบริสุทธิ์น้ำดื่มสะอาด ถูกสุขลักษณะและเพียงพอไม่มีโรคประจำตัว ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บที่อยู่อาศัยมีคุณภาพและปลอดภัย มีการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยที่ดี

2.2 ด้านสังคม (Social)

หมายถึง ความสามัคคีปรองดองกัน และความเจริญก้าวหน้าในสังคม ประกอบด้วย การมีครอบครัวที่สมบูรณ์อบอุ่น ความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม อิสระในการเลือกและตัดสินใจ มีส่วนร่วมในสังคม มีความเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยก มีสิทธิ์ที่จะได้รับบริการทางสังคม เข้าถึงการบริการของสังคม มีสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีความรู้ด้านกฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมาย

2.3 ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

หมายถึง ความคิดเห็น มุมมองทัศนคติเกี่ยวกับ หน้าที่ทางสังคม ความต้องการส่วนบุคคลในเรื่องโอกาสในการทำงานและการมีรายได้เพียงพอ การได้รับผลประโยชน์ทางสังคมที่เกิดจากการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ประกอบด้วย การมีรายได้ค่าตอบแทนที่เพียงพอ มีความมั่นคงทางการเงินได้รับการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม มีโครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพที่เหมาะสม และอำนวยความสะดวก เช่น มีระบบโทรคมนาคม ไฟฟ้า การคมนาคมที่สะดวก เป็นต้น

2.4 ด้านความเป็นมนุษย์ (Humanistic)

หมายถึง มุมมองทางด้านลักษณะทาง จิตวิทยา เช่น

ค่านิยม ความรู้สึกและอารมณ์ ความสามัคคี
ปรองดองกัน และการมีจิตใจที่ดีงาม ประกอบด้วย
ระดับของความสุขความพึงพอใจ ความสามารถในการ
ปรับตัว ระดับการประสบความสำเร็จในสิ่งที่
มุ่งหวัง ความพอใจและความสงบของจิตใจ ความมี
ศีลธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักให้อภัย การ
ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

2.5 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ รวมถึง
แหล่งธรรมชาติเช่น พื้นดิน อากาศ น้ำ สัตว์และ พืช
และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ต่อมารวมถึงและ
สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ หรือทรัพยากรมนุษย์ การ
ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและ
จิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้มี 2
ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1.แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire)
เพื่อการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของบุคลากรใน
โรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตอนที่ 1 สอบถาม
เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี
ลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้
(forced choice) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับ
การศึกษา 4) ตำแหน่งปัจจุบัน และ 5) ประสบการณ์
ในการทำงาน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพ
ชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะตามแนวคิด
ของ องค์การยูเนสโก (UNESCO) ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 24 ข้อ วัดคุณภาพชีวิต 5 ด้านคือ
1) ด้านสภาพทั่วไปของชีวิต จำนวน 5 ข้อ 2) ด้าน
สังคม จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 4 ข้อ
4) ด้านความเป็นมนุษย์ จำนวน 5 ข้อ 5) ด้าน
สิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
(Structural interview) แนวทางในการพัฒนา
คุณภาพ ชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในการตอบ
แบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 โดยสัมภาษณ์ บุคลากรใน
โรงเรียน จำนวน 5 คน โดยดูจากด้านที่มีค่ามัชฌิม
เลขคณิต (μ) น้อยที่สุด มาตั้งเป็นประเด็นคำถาม
เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น
2 ฉบับ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire)
เรื่อง คุณภาพชีวิตของบุคลากร ในโรงเรียนราชินี
บูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือของอิมทิพย์
อนิศดา ซึ่งมีความความเชื่อมั่น (reliability) ของ
แบบสอบถามเท่ากับ 0.9546

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
(Structural interview) เพื่อแนวทางในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
9 โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในการ
ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 โดยดูจากด้าน ที่มีค่า
มัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดมาตั้งเป็นประเด็นคำถาม
ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และ
นำไปสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 5 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และ
ค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์หาคุณภาพชีวิตของ
บุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยใช้ค่ามัชฌิม
เลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3. การวิเคราะห์หาแนวทางในการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียน

ราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
(content analysis)

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ผู้วิจัย ได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการ
ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย
ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ
บทความต่าง ๆ รายงานการวิจัย ตลอดจนสาร
นิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัยและ
ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ แล้วเสนอโครงร่าง
งานวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและ
อนุมัติ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตาม
โครงการวิจัย** เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนา
เครื่องมือ ทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของ
เครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ประชากรที่กำหนดไว้ ในระเบียบวิธีวิจัยแล้วนำ
ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์
และแปลผลการวิเคราะห์ ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย
เป็นขั้นตอนนำเสนอรายงานผลการวิจัย ร่างผล
การวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผล เขียน
รายงานผลการวิจัยเสนอให้ผู้ควบคุมตรวจสอบ
แก้ไข จัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อดำเนินการขอสอบ
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนแก้ไข รายงานผล
ตามที่คณะกรรมการชี้แนะ และจัดส่งรายงานฉบับ
สมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติสำเร็จ
การศึกษา

ผลการวิจัย (Results)

ในการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตของบุคลากร
ในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยเสนอผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของ
บุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ** สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อตอบ
คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่า
มัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
จากผู้ตอบแบบสอบถาม 161 คน แล้วนำไป
เปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียน
ราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

(N = 161)

ด้านที่	คุณภาพชีวิต	ผลการวิเคราะห์		
		μ	σ	ระดับ
1.	สภาพทั่วไปของชีวิต	4.37	0.59	มาก
2.	สังคม	4.37	0.56	มาก
3.	เศรษฐกิจ	4.45	0.57	มาก
4.	ความเป็นมนุษย์	4.52	0.57	มากที่สุด
5.	สิ่งแวดล้อม	4.40	0.67	มาก
	รวม	4.43	0.60	มาก

จากตารางพบว่าระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เฉลี่ยโดยภาพรวม มีค่าอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43, \sigma = 0.60$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรส่วนใหญ่มีค่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยด้านความเป็นมนุษย์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ คุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์ ($\mu = 4.52, \sigma = 0.57$) คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ($\mu = 4.45, \sigma = 0.55$) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ($\mu = 4.40, \sigma = 0.67$) คุณภาพชีวิตด้านสังคม ($\mu = 4.37, \sigma = 0.56$) คุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิต ($\mu = 4.37, \sigma = 0.59$) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งอยู่ ระหว่าง 0.55 – 0.67 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดในแต่ละด้าน ซึ่งนำมาเป็นประเด็นปัญหาในการสัมภาษณ์ (interview) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสภาพอากาศภายในโรงเรียน โดยจะต้องมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้โดยรอบของโรงเรียนเพื่อป้องกันฝุ่นละออง และพอกอากาศบริเวณรอบโรงเรียน เพราะโรงเรียนตั้งอยู่กลางใจเมือง มีมลภาวะทางอากาศจากท่อไอเสีย

2. บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการเลือกหรือตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน บุคลากรควรมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร

3. บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการพัฒนาอาชีพครู เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตโดยการส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูมีวิทยฐานะ มีรายได้เพิ่มขึ้นในการดำรงชีวิตประจำวัน

4. บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุขในสถานศึกษา โดยอาศัยหลักกัลยาณมิตรในทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ไม่เกิดข้อขัดแย้งภายในสถานศึกษา

5. บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางในการพัฒนาอาชีพครู เพื่อให้ครูได้อยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้คนที่ดีและเป็นมิตรต่อกัน เพื่อนครูได้เสนอให้มีการพิจารณาการรับย้ายหรือการบรรจุแต่งตั้งโดยดูที่ประวัติการทำงาน ความตั้งใจในการทำงาน ตลอดจนนิสัยส่วนตัว การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย (Conclusion and Discussion)

สรุปผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมมีค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) = 4.43, (σ) = 0.60) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีค่ามัชฌิมเลขคณิต โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์ คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตด้านสังคม คุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิตตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากการนำข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำที่สุดของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ (interview) ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 5 คน ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเป็นรายด้านดังนี้

2.1 คุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิต ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครู อยู่ในสถานที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ คือ การแก้ปัญหาสภาพอากาศภายในโรงเรียน โดยจะต้องมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้โดยรอบของโรงเรียน เพื่อป้องกันฝุ่นละออง และเป็นตัวกรองอากาศบริเวณรอบโรงเรียน เพราะโรงเรียนตั้งอยู่กลางใจเมือง มีมลภาวะจากท่อไอเสียรถยนต์เป็นจำนวนมาก

2.2 คุณภาพชีวิตด้านสังคม ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครูมีอิสระในการเลือกและตัดสินใจ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ คือ ควรให้บุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะได้มีส่วนร่วมในการเลือกหรือตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ต้องการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียน บุคลากร ควรมีสิทธิในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร และผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร

2.3 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครูได้รับโอกาสในการทำงานและมีรายได้เพียงพอ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะคือ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองเพื่อให้ครูมีวิทยฐานะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม พอเพียงต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

2.4 คุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครูมีความสุขในชีวิตประจำวัน แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ คือ การพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุขในสถานศึกษา โดยอาศัยหลักกัลยาณมิตรในทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ไม่เกิดข้อขัดแย้งภายในสถานศึกษา

2.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครูได้อยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้คนที่ดีและเป็นมิตรต่อกัน แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ คือ บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะอยากทำงานภายใต้บรรยากาศที่ดี และมีเพื่อน ร่วมงานที่ดี สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพื่อนครูได้เสนอให้มีการพิจารณารับ

ย้าย หรือการบรรจุแต่งตั้งโดยดูที่ประวัติการทำงาน ความตั้งใจในการทำงาน ตลอดจนนิสัยส่วนตัว และการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์ คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตด้านสังคม และคุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิตตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับเงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนในการพัฒนาตนเอง การดูแลเอาใจใส่ มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันอย่างเสมอภาค ทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขสามารถอุทิศตัวให้กับการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี สันจะโป๊ะ ซึ่งทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคุณภาพชีวิตของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์อยู่ลำดับแรก และด้านสภาพทั่วไปของชีวิต อยู่ลำดับสุดท้าย จะเห็นได้ว่า บุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน สังคมการทำงานของโรงเรียน มีความพอใจ และความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต มีระดับความสุขและประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับองค์การยูเนสโก (UNESCO) ที่กล่าวว่า จิตใจและอารมณ์เป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ดังนั้นการมีความสุขเกิดสมดุภายในจิตใจ การบรรลุสิ่งที่ต้องการ ความสงบของจิตใจ ความพอใจในชีวิตเป็นการแสดง ให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิต ซึ่งอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับสุดท้ายอาจจะเป็นเพราะ คุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิต มีองค์ประกอบที่สำคัญคือปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหารและน้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศที่บริสุทธิ์สอดคล้องกับยัง (Young) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีคุณภาพ นั่นคือการมีอาหารที่มีประโยชน์เพียงพอต่อการดำรงชีวิต อยู่ในที่ที่มีอากาศและน้ำสะอาด ไม่มีมลพิษ มีสุขภาพดี ไม่มีโรคภัย แต่จะเห็นได้ว่า หากพิจารณาตามทำเลที่ตั้งของโรงเรียนราชินีบูรณะแล้ว โรงเรียนราชินีบูรณะตั้งอยู่ย่านในกลางเมือง ทำให้การจราจรติดขัด มีมลพิษทางอากาศค่อนข้างสูง ทำให้บุคลากรในโรงเรียนอาจมีความวิตกกังวลในเรื่องของภาวะสุขภาพก็เป็นได้

2. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากการนำข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำที่สุดของแต่ละด้าน มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ (interview) ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียนราชินีบูรณะ

จำนวน 5 คน ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ดังต่อไปนี้

2.1 คุณภาพชีวิตด้านสภาพทั่วไปของชีวิต ข้อที่มียกค่าความถี่มากที่สุดคือ ครูอยู่ในสถานที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ เหตุผลที่มียกค่าความถี่มากที่สุดข้อนี้เนื่องจากสถานที่ตั้งของโรงเรียนราชินีบูรณะ ตั้งอยู่ใจกลางเมืองกลางแหล่งชุมชนที่มีการจราจรแออัด มีรถวิ่งไปมาตลอดเวลา ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศที่เกิดท่อไอเสียของรถ ทำให้ร่างกายทรุดโทรม ไม่แข็งแรง ส่งผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว มีผลกระทบต่อการทำงาน และดำเนินชีวิตประจำวันของบุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภรณ์ พวงทัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในสหวิทยาเขตชาวดอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชญาดา ร่วมโพธิ์รี และมลฤดี วัฒนอังกูร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการดำรงชีวิตของครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยการดำรงชีวิตของครู 4 และสอดคล้องกับงานวิจัยของชยพร ผ่องวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนศรีฤทัยอำเภอขลุงจังหวัดจันทบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของสีตลา สุรเศรษฐี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการโรงเรียน ประจวบวิทยาลัยอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 คุณภาพชีวิตด้านสังคม ข้อที่มียกค่าความถี่มากที่สุดคือ ครูมีอิสระในการเลือกและตัดสินใจ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะมองว่าการบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการตัดสินใจจากกลุ่มผู้บริหารของสถานศึกษา ทำให้บุคลากรภายใน

โรงเรียนมีความรู้สึกอึดอัด ไม่สามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในโรงเรียน บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะต้องการที่จะมีสิทธิมีเสียงในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ครูอยากให้มีการส่งเสริมด้านการเป็นประชาธิปไตย ในองค์กรอยากให้ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นจากทุก ๆ ฝ่าย บุคลากรมองว่าการทำงานร่วมกันเป็นจะต้องประนีประนอม เนื่องจากภายในโรงเรียนมีครูอยู่หลายช่วงวัย ต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน เพื่อรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างการทำงาน ประการสำคัญบุคลากรส่วนหนึ่งเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนราชินีบูรณะ เพราะฉะนั้นในฐานะครูและศิษย์เก่าของโรงเรียนราชินีบูรณะ บุคลากรย่อมรู้สึกผูกพันกับองค์กร ต้องการเห็นโรงเรียนพัฒนาและเจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับในสายตาของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี สันจะโป๊ะ ซึ่งทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตพร บุญหนัก ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี และสอดคล้องกับนิตยา พรหมพินิจ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และสอดคล้องกับสุภัศรณี พนมไพรพฤษกาและกาญจน์ เรืองมนตรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

2.3 คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ข้อที่มียกค่าความถี่มากที่สุดคือ ครูได้รับโอกาสในการทำงานและมีรายได้เพียงพอ เหตุผลที่บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะคิดว่าคุณภาพชีวิต

ด้านเศรษฐกิจ ในเรื่องของรายได้จากวิชาชีพครูไม่เพียงพอในส่วนหนึ่งมาจากบุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนราชินีบูรณะเป็นครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้ง และเริ่มทำงานที่โรงเรียนราชินีบูรณะเป็นที่แรก และโรงเรียนราชินีบูรณะมีพื้นที่จำกัด อีกทั้งโรงเรียนไม่มีบ้านพักครู ทำให้บุคลากรส่วนใหญ่ต้องจ่ายค่าที่พักอาศัยด้วยตนเอง ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตสูงขึ้น บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะจึงอยากให้รัฐบาล หรือกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในด้านที่พักอาศัยให้เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร เพราะถ้าหากบุคลากรได้รับการสนับสนุนปัจจัยขั้นพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัยแล้วก็จะลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันลงไปได้มาก และไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตในระยะยาว เพราะหากต้องเช่าที่พักอาศัย ก็ต้องมีค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและโรงเรียน ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้นเป็นสองทาง และเสียเวลาในการเดินทาง มีเวลาในการพักผ่อนน้อยลงกว่าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราวรรณ แนนสนิท ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองสระบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี เวชประพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนาย คุณนทราศัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.4 คุณภาพชีวิตด้านความเป็นมนุษย์

ข้อที่มีความซับซ้อนและคณิตน้อยที่สุดคือ ครูมีความสุขในชีวิตประจำวัน ในแง่ของการปฏิบัติงาน บุคลากรในโรงเรียนราชินีบูรณะมีภาระงานใน

หน้าที่ตามมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง และหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาในปริมาณมาก ทำให้ในการปฏิบัติงานเกิดความเครียดและมีปัญหาสุขภาพจิตได้ เพราะในแง่ของการปฏิบัติหน้าที่บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำงานเพื่อสนองนโยบาย เพื่อตอบสนององวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนวทางว่าควรจัดให้มีการดูแลสุขภาพของคุณครูอย่างสม่ำเสมอ อยากให้มีการจัดพนักงานทำความสะอาดห้องพักครู และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด และความปลอดภัยในการจัดการเรียนการสอน มีการแนะนำช่วยเหลือบุคลากรเวลามีปัญหา มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถทำความรู้จักกันให้มากกว่านี้ มีการจัดสรรปริมาณงานให้มีความเหมาะสมกับบุคลากรในแต่ละช่วงวัย มีความเหมาะสมในแง่ของระดับความสามารถของบุคลากร เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีความเครียด ทำให้บุคลากรมีความสุขในการปฏิบัติงาน ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน เกิดความไม่เข้าใจภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ เพิ่มชาติได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพร ทิแก้วศรี และปาริชาติ หมูแสนทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตครู กรณีศึกษาครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา พรหมพินิจ และคณะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของดาบิราน และคนอื่น ๆ (Soheila Dabiran et.al) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินคุณภาพ ชีวิตของครูในโรงเรียนมัธยมหญิงเมื่อเทียบกับประชากรทั่วไปในอิหร่าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของดิยานา อีสแอค (Siti Intan Diyana Ishak) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และสอดคล้องกับมารอห์ และคนอื่น ๆ (Ighoroje Maroh et al.) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตและความเจ็บป่วยทางจิตของครูผู้สอนในโรงเรียนภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไนจีเรีย

2.5 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ครูได้อยู่ในสภาพแวดล้อมของผู้คนที่ดีและเป็นมิตรต่อกัน บุคลากรโรงเรียนราชินีบูรณะได้เสนอแนะแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในองค์กร คือ เพื่อนร่วมงานจะต้องมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่ประพฤติหรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้เกิดความรัก ความสามัคคี และร่วมใจกันในการพัฒนาการศึกษา ทำงานอย่างเป็นระเบียบแบบแผน บุคลากรผู้น้อยเชื่อฟังบุคลากรผู้ใหญ่ เรียนรู้งานจากคนที่มีประสบการณ์มากกว่า ทำตนให้เป็นที่เคารพสมควรแก่ฐานะ เพื่อให้บุคลากรผู้น้อยเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งและรู้สึกปลอดภัย อยากให้บุคลากรในโรงเรียนตักเตือนกันเมื่อมีคนกระทำความผิด เป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีในเวลาที่มีเพื่อนร่วมงานมีปัญหา ไม่สบายใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

เอกสารอ้างอิง

เกศินี สันจะโป๊ะ, ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2560.

และบุคลากรทางการศึกษา ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรณสุขทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางเสาธง และสอดคล้องกับงานวิจัยของแสนคำนิง ตรีฤกษ์ฤทธิ์ และคนอื่น ๆ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตและการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของข้าราชการครูจังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูโรงเรียน เทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของอมฤต หัตถกรรจ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี

ข้อเสนอแนะ (Suggestion)

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความดูแลในเรื่องสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานอย่างมีความสุข
4. บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน รักสามัคคี เป็นกัลยาณมิตรที่ดีเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน

- ชญาดา ร่วมโพธิ์ธี และ มลฤดี วัฒนอังกูร, ปัจจัยการดำรงชีวิตของครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี, วารสารสังคมศาสตร์ 5, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559): 102-112.
- ชยพร ผ่องวรรณ, คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนศรีฤทัยอำเภอลอง จังหวัดจันทบุรี, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2556.
- นงลักษณ์ เพิ่มชาติ, คุณภาพชีวิตการทำงานของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. 2551.
- นพพร ทิแก้วศรี และปาริชาติ หมูแสนทอง, แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ภูมิศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2557.
- นิตพร บุญหนัก, ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 2553.
- นิตยา พรหมพินิจ, วลัยกา ฉลากบาง และ พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์, การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม 5, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2558): 42-47.
- ปรียาภรณ์ พวงทัย, คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในสหวิทยาเขตชาวดอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2559.
- เพ็ญศรี เวชประพันธ์, คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2557.
- ภัทรารวรรณ แนบสนิท, คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอมืองสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2554.
- ศรีนัย คุณนทราศัย, คุณภาพชีวิตการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, คุณภาพชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2560).
- สิตลา สุระเศรณี, คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการโรงเรียนประจำวิทยาลัย อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 2551.
- สุภัศรณัฏ พนมไพรพุกษา และ กาญจน์ เรืองมนตรี, การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ, วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา 8, 1 (มกราคม – เมษายน 2560): 116-128

- สุภาพรรณ สุขทอง, การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2559.
- แสนคำนึ่ง ตริฤกษ์ฤทธิ์, ซีพีสุมน รังสยาธร และอภิญา หิรัญวงษ์, คุณภาพชีวิตและการเตรียมความพร้อม
ก่อนการเกษียณอายุของข้าราชการครู จังหวัดชลบุรี, **วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)** 35, : 460-471.
หทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์. คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2555.
- หทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์. คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. 2555.
- อมฤต หัตถกรรจ์, คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20
จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. 2557.
- Ighoroje Maroh et al, Subjective Quality of Life and Psychiatric Morbidity among School
Teachers in Abeokuta, South West Nigerai. **International Neuropsychiatric Disease
Journal** 11, 3 (December 2018): 1- 12.
- Siti Intan Diyana Ishak and others, A Literature Review on Quality Teacher's Working Life.
MATEC Web of Conferences 150, accessed October 2018, available from [https://
www.researchgate.net/publication/323359689_A_Literature_Review_on_Quality_Teac
her's_Working_Life](https://www.researchgate.net/publication/323359689_A_Literature_Review_on_Quality_Teacher's_Working_Life)
- Soheila Dabiran and others, Assessment of Quality of Life of the Teachers in Girl's High
School Compared to General Population in Iran. **Annals of Medical and Health
Sciences Research** 8. 3 (March 2018):170-173.

